

EUlausunnot@minedu.fi

LAUSUNTO

24.2.2012

Yleistä

Liikkuvuuden lisääminen ja tukeminen on keskeisellä sijalla EU:n tavoitteissa. Ydinviesti tulee kuitenkin olla palvelun käyttäjille korkea palvelun laatu, ammattitaitoinen ja osaava henkilöstö sekä palvelutapahtumassa käytetyn kielen ymmärrettävyys asiakkaalle. Tehyssä nähdään tuen antaminen tunnistamismenettelyille ja liikkumiselle, mutta ei potilaiden ja asiakkaiden terveyden ja turvallisuuden kustannuksella. Ongelmallista onkin, että asiaa on lähestytty yksinomaan sisämarkkina-asiana. Tehyssä on lausuttu direktiivin muutoksiin (2005/36/EY) liittyen jo kaksi kertaa, eikä ole todettu syytä muuttaa jo aikaisemmin lausuttuja linjauksia, mutta ehkä perustella paremmin joitakin näkemyksiä.

Ammattikortin käyttöönotosta

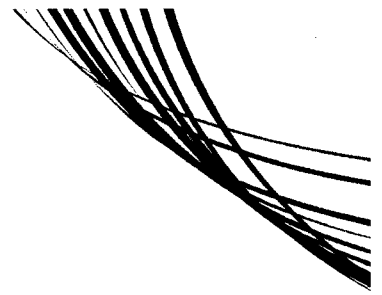
Tehyssä nähdään ammattikortti liian jäykkänä ja staattisena. Kortin käyttöönotto tulee olla vapaaehtoista ja tunnistamisen tulee mennä IMI-järjestelmän mekanismien ja läpinäkyvien prosessien kautta. Korttiin liittyvät turvallisuusriskit tulee tunnistaa ja ennalta ehkäistä kortin mahdollinen poikkeava ja asiaton käyttö. Ammattikortin käyttö siis edellyttää kaikissa jäsenvaltioissa kehittyneitä IMI-järjestelmää, joka ei ole vielä samalla kehitystasolla kaikissa jäsenmaissa. Tietosuojaan liittyvien ongelmien ehkäisy ja tunnistaminen tulee selvittää ja vastaanottavan jäsenvaltion oikeus varmistaa toisesta jäsenvaltiosta tulevan henkilön alkuperäisten dokumenttien aitous.

Väliaikainen palveluiden tarjoaminen

Tehyssä emme kannata sosiaali- ja terveysalalla välikaista palveluiden tarjoamisen mahdollisuutta. Henkilöiden jäljitettävyys esimerkiksi hoitovahingoissa ja laiminlyönneissä on vaikeaa ja on uhkana myös potilasturvallisuudelle. Kannatettavaa on säänneltyjen ammattien listan toimittamista tiedoksi kaikille jäsenvaltioille.

Yleiseen tunnistamisjärjestelmään

Tehyssä nähdään hyvänä esitykset pätevyysluokituksen merkityksestä sekä velvoitteesta perustella korvaavat toimenpiteet sekä velvoitteesta kelpoisuuskokeiden säännöllisyydestä.

Osittaisen pätevyuden periaate

Emme hyväksy osittaisen pätevyuden tunnistamista terveysalalla lainkaan. Direktiivissä tulee kirjata sosiaali- ja terveysalalle poikkeus osittaisen pätevyuden osalta, jos tämä direktiivin kohta muuten yleisesti hyväksytään.

Koulutuksen vähimmäisvaatimusten päivittäminen

Tehy kannattaa koulutustason nostamista, koulutukseen pääsyn osalta, 10 vuodesta 12 vuoteen. Tämän kannanoton edellytys on Suomessa kansallisesti viranomaisten tulkinta yleissivistävästä koulutuksesta ja ammatillisen väylän turvaaminen sitä kautta tuleville lähihoitajille ja tasapuolinen kohtelu hakeutuessa sairaanhoitajakoulutukseen.

Ilmoitusvelvollisuus lainsäädännön muutosten ilmoittamisesta on hyvä samoin kuin pätevyuden vaatimuksenmukaisuudesta ilmoittamisesta suhteessa direktiiviin.

Sairaanhoitaja- ja kättilökoulutuksessa tulee olla osaamisperusteinen määrittely tuntimääraisten vähimmäisvaatimusten sijaan.

Yhteisiä koulutuspuitteita ja yhteisiä koulutustestejä

Tehyssä suhtaudutaan varauksella direktiivin tähän muutoskohtaan. Periaatteessa tämä muutos varmasti helpottaisi yleiseen järjestelmään kuuluvien pätevyyksien tunnistamista, mutta ammattien tarpeita jäsenmaissa ne vastaavat vasta sitten kun kyseisiä ammatteja on ammatillisella foorumilla, opetussuunnitelmien näkökulmasta, jollain tasolla harmonisoitu.

Tutkinnon jälkeinen palkallinen harjoittelu

Tämä kohta ei koske sosiaali- ja terveysalan hoitohenkilöstön ammatteja. Säännellyissä ammateissa ammattitaitoa edistävä harjoittelun tulee olla suoritettu ennen tutkinnon valmistumista.

Henkilöiden kielitaidon tarkistaminen

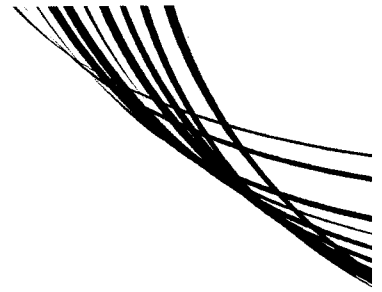
Kielitaidon tarkastaminen tulee olla itsestään selvyyttä kaikissa sosiaali- ja terveysalan ammateissa. Kielitaito tulee olla varmistettu ja testattu ennen ammatinharjoittamisoikeuden luvan saantia. Vaikka ammatillinen pätevyys olisikin tunnistettu, niin potilasturvallisuuden takaamiseksi on kielellinen osaaminen ehdottomasti ammattitaidon keskeinen työväline.

Hälytysmekanismi

Tehyssä kannatetaan hälytysmekanismin luomista. Järjestelmän luomisessa tulee huomioida kattavan riskianalyysin kautta mahdollisten väärinkäytösten mahdollisuudet, tietomurrot ja verkkojen suojaus.

Keskitettyt palvelupisteet

Keskitettyt palvelupisteet ja niiden laajennettu tehtäväkenttä lisää liikkuvuuden läpinäkyvyyttä ja toimii liikkumista edistävän tiedon välittäjinä. Tulevan kehityksen kannalta nämä lienevät välttämättömiä.

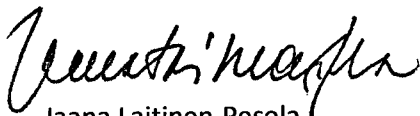

Säänneltyjen ammattien vastavuoroinen arviointi

Esitys säänneltyjen ammattien vastavuoroisesta ilmoittamisesta jäsenvaltioille on kannatettava. Myös velvoite arvioida ammattien tarpeellisuudesta, oikeasuhtaisuudesta ja syrjimättömyydestä on hyvä. Tässä työssä voidaan hyödyntää ammattiryhmien EU:n sisällä toimia professionaalisia organisaatioita.

Lausunto on valmisteltu yhdessä Tehyn ja Tehy ry:n yhteistyöjäsenjärjestöjen kanssa; Suomen Bioanalyttikoliitto ry, Suomen Fysioterapeutit ry, Suomen Röntgenhoitajaliitto ry, Suomen sairaanhoitajaliitto sekä Suun Terveysterveystieteiden Ammattiliitto ry.

Helsingissä 23.2.2012

Jaana Laitinen-Pesola
Puheenjohtaja
Tehy ry

Marja-Kaarina Koskinen
Vt. johtaja
Kehittämisyksikkö
Tehy ry